

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE

LIBERECKÉHO KRAJE SE SÍDLEM V LIBERCI

Husova tř. 64, 460 31 Liberec 1, P.O.Box 141, tel. 485 253 111, sekretariat@khslibc.cz, ID nfeai4j, IČ 71009302

V Liberci dne 21. ledna 2014

VZTEKLINA

Za možný **zdroj nákazy vzteklinou** pro člověka se považují zejména lišky a další divoče žijící šelmy, netopýři, z domácích zvířat zejména psi a kočky. Hlodavci, zajáci a králíci nejsou považováni za významné zdroje onemocnění. Vzácně mohou být zdrojem vztekliny i jiní savci. **Virus** vylučuje nemocné zvíře či člověk především **slinami**. K přenosu dochází pokousáním, poškrábáním nebo kontaminací poraněné kůže, výjimečně i neporušených sliznic. Ojedinele byl popsán přenos vzdušnou cestou v jeskyních s miliony netopýřů. Možný je přenos transplantovanými orgány.

Nákazová situace v ČR je podle informace Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Liberecký kraj **dlouhodobě příznivá**. Naposledy byly registrovány 3 případy vztekliny v roce 2002 u lišek na okrese Trutnov. Od té doby nebyla **vzteklina u terestriálních zvířat** diagnostikována. ČR tak splnila kritéria statutu státu prostého vztekliny. V květnu 2005 byla diagnostikována vzteklina na okrese Vyškov u netopýra hvízdavého. **Vzteklina netopýřů** je považována za specifickou variantu nákazy a jejím výskytem není dotčen statut vztekliny prostého státu. Vzhledem k příznivé nákazové situaci v sousedních státech byla **v roce 2009 ukončena orální vakcinace lišek**. Nadále probíhá na našem území monitoring výskytu nákazy u volně žijících zvířat, zejména lišek (ročně se vyšetřují čtyři lišky na 100 kilometrů čtverečních). I přes příznivou nákazovou situaci je na místě určitá opatrnost, protože aktivní ohniska vztekliny jsou například v sousedním Polsku.

Chovatel je povinen podle §4 odst. 1 písm. f) zákona č. 166/1999 Sb. (veterinárního zákona) zajistit, aby byli psi, jakož i lišky a jezevci držení v zajetí, ve stáří od 3 do 6 měsíců platně očkovaní proti vzteklině a poté během doby účinnosti předchozí použité očkovací látky přeočkovaní, uchovávat doklad o očkování po dobu platnosti očkování a na požádání jej předložit orgánům vykonávajícím státní veterinární dozor.

Postup při ochraně před vznikem a šířením vztekliny u lidí po poranění zvířetem je uveden v doporučeném standardu MZ ČR 18875/2005/OZP. Poranění známým zvířetem může vyřešit lékař první linie, jde-li však o neznámé zvíře, odesílá se pacient do nejbližšího antirabického centra.

Chovatel je povinen podle § 4 odst. 1 písm. h) veterinárního zákona zajistit, aby bylo neprodleně a v rozsahu nezbytně nutném pro vyloučení z podezření z onemocnění vzteklinou **veterinárně vyšetřeno zvíře**, které poranilo člověka nebo s ním přišlo do přímého kontaktu způsobem nebo za okolností, které mohou vyvolávat podezření z onemocnění touto nákazou.

Jde o klinické vyšetření bezprostředně po poranění a 5. den po poranění, nebo, pokud zvíře uhynulo nebo bylo utraceno, o laboratorní vyšetření. Laboratorní vyšetření u nás provádí Národní referenční laboratoř pro vzteklinu ve Státním veterinárním ústavu Praha a Státní veterinární ústav Olomouc.

Podle §42 odst.1 písm. b) veterinárního zákona v **případě toulavých a opuštěných zvířat provádí jejich odchyt a umíst'ování do karantény nebo izolace osoba s povolením k výkonu veterinární asanační činnosti na žádost obce, Policie ČR nebo obecní policie a v součinnosti s nimi**.

V případě pozitivního nálezu u vyšetřeného zvířete odesílá lékař prvního kontaktu pacienta do nejbližšího antirabického centra k antirabické profylaxi (tj. k profylaxi vztekliny). Také v případě, že veterinář zvíře po kontaktu klinicky vyšetří a stav zvířete se mu jeví jako suspektní, nečeká se na laboratorní vyšetření a pokousaný člověk se odesílá k imunizaci ihned.

Pro Liberecký kraj je **antirabické centrum** na infekčním oddělení Krajské nemocnice Liberec, a.s., Husova 10, Liberec 1, tel. na ambulanci infekčního odd.: 485 312 293.

Další informace na webových stránkách Společnosti infekčního lékařství JEP „**Profylaxe lyssy: Konsensus představitelů infekčních pracovišť v ČR a NRL pro vzteklinu**“ dostupné online <http://www.infekce.cz/Standardy/lyssa2003.pdf>

MUDr. Jana Prättingerová
vedoucí protiepidemického odboru KHS LK